

Vurdering af Poldanors overholdelse af miljøregler relateret til gyllehåndteringen på virksomhedens svineproduktioner

Uddrag af Carl Bro-rapporten foretaget af IØ Fonden

Introduktion

Investeringsfonden for Østlandene (IØ-fonden) har anmodet Carl Bro om at gennemføre en vurdering af gyllehåndteringen i forbindelse med en række svinefarme i Central- og Østeuropa, herunder Poldanor i Polen. Opgaven har været, at identificere eventuelle afvigelser i Poldanors håndtering af gylle i forhold til henholdsvis den polske og den danske miljølovgivning. Dette uddrag af rapporten er foretaget af IØ-Fonden.

Carl Bro er herudover blevet anmodet om at vurdere indholdet af 2 artikler med tilhørende fotos, lagt på www.3f.dk 23. marts hhv. 4. april 2005, hvori der angiveligt gives eksempler på, at Poldanor ikke lever op til danske miljøregler.

Carl Bro udarbejdede i december 2004 en delrapport omfattende 6 af Poldanors 15 svineproduktioner og med fokus på 2 farme med laguner. Konklusionerne i Carl Bros delrapport fra december 2004 blev ifølge www.3f.dk mødt af kritik fra danske miljøeksperter. Carl Bros kommentarer til kritikken findes sidst i dette dokument under "kritik af den første rapport".

Generelle konklusioner

Den overordnede konklusion fra gennemgangen er, at Poldanor overholder den polske lovgivning vedrørende gyllehåndtering, og arbejder hen imod at leve op til de danske regler på de områder, hvor der i dag er afvigelser.

Den eneste klare afvigelse fra danske regler er, at Poldanor udbringer gylle om efteråret på marker, der benyttes til hvede og triticale, hvilket ikke er tilladt i Danmark. Ifølge de danske regler må udkørsel af gylle om efteråret kun ske, såfremt der den følgende dyrkningssæson skal dyrkes vinterraps samt græs til foderproduktion og frø. Der findes ikke tilsvarende polske regler. Den miljømæssige konsekvens heraf kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag, men det skal bemærkes, at det er under 10 % af den samlede gylleproduktion fra Poldanor, der anvendes på denne måde, og at anvendelsen vil ophøre i takt med at opbevaringskapaciteten på specifikke farme udbygges, hvilket Poldanor forventer afsluttet senest i første halvår 2006.

Lokalisering og myndighedsgodkendelser

Langt de fleste farme er beliggende med god afstand til nærmeste naboer. En enkelt farm ligger nærmere end 300 meter på bymæssig bebyggelse, hvilket i Danmark vil kræve en lokaliseringstilladelse, men da Poldanor har overtaget en eksisterende farm og har de påkrævede polske tilladelser, vurderes placeringen ikke at være i strid med danske regler. Der er ikke naboklager over farmen.

De nødvendige myndighedsgodkendelser vurderes overordnet at være på plads. Poldanor har ansøgt om integreret (IPPC) miljøgodkendelse for de 11 farme, der er omfattet af lovkrav herom. Fire farme er godkendt og de øvrige syv ansøgninger er under sagsbehandling.

Carl Bro har gennemgået en række vandkvalitetsrapporter fra polske myndigheder (drikkevand + grund/overfladevand), og vurderer sammenfattende at rapporterne ikke indikerer, at Poldanor skulle opbevare eller håndtere gylle i modstrid med reglerne.

Staldindretning

De 15 produktionsfarme har alle nyt gyllehåndteringssystem i staldene, idet der er tale om en nyopført stald og 14 stalde som i forbindelse med renovering har fået ny staldbund med spalter monteret over gyllekanaler med vakuumudmugning. Samlet vurderes gulve og udmugningssystem miljømæssigt at leve op til de danske regler og at kunne betegnes som "Best Available Techniques" (BAT) jf. EU's miljøretningslinier for svineproduktioner.

Opbevaring af gylle

Poldanors farme har en samlet opbevaringskapacitet til ca. 13 måneders gødningsproduktion og overholder hermed både danske og polske regler på dette område. I Danmark kræves normalt ca. 9 måneders opbevaringskapacitet. I Polen er der krav om 6 måneders opbevaringskapacitet i nitratfølsomme områder, og fra 2008 et generelt krav om 4 måneders opbevaringskapacitet.

Visse af Poldanors farme har dog ikke tilstrækkelig opbevaringskapacitet, og fra disse farme transporteres gylle i lukkede tankvogne til farme med overkapacitet. Med denne omfordeling lever virksomheden op til både polske og danske lovkrav, men omfordelingen er u hensigtsmæssig ud fra et driftsmæssigt synspunkt og virksomheden har derfor ansøgt om tilladelse til at etablere nye, laguner med fast overdækning, således at alle farme får minimum 12 måneders opbevaringskapacitet.

Gyllen opbevares i lukkede gyllelaguner og/eller gylletanke, som er anlagt i tilknytning til farmene. Der er i dag ved syv farme lukkede/overdækkede gyllelaguner, tre farme har gylletanke overdækket med plastmembran, to farme har gylletanke, hvor der holdes flydelag, én farm har laguner, hvor der holdes flydelag, mens to farme ikke har opbevaringskapacitet ud over kapaciteten i gyllekanalerne.

Anvendelse af gylle

Virksomheden overholder både samlet og for de enkelte produktionsenheder de danske harmonikrav på maksimalt 1,4 dyreenheder per ha, og dermed også EUs nitratdirektiv som foreskriver maksimalt 1,7 dyreenheder per ha.

Al gyllen udbringes med selvkørende gylleudlæggere eller gyllevogne med slangebom, hvilket er i overensstemmelse med danske regler. Der tildeles 25 – 30 tons gylle per ha afhængig af afgrøde og næringsstofindhold i gyllen, hvilket også er i henhold til danske regler og praksis.

Gyllen tildeles til raps om efteråret samt hvede, majs, rug, byg, havre og triticale om foråret, hvilket er i henhold til danske regler. En relativt mindre mængde gylle udbringes om efteråret til hvede og triticale, hvilket er tilladt i Polen, men ikke tilladt ifølge danske regler. Denne praksis vil ifølge Poldanor ophøre i takt med at virksomheden udbygger opbevaringskapaciteten på nogle farme.

Observationer

Hverken den polske eller den danske lovgivning indeholder fuldstændige regler for den enkelte svineproduktion. De generelle regler suppleres i stedet med specifikke vilkår, der fastsættes i de lokale myndigheders miljøgodkendelse af den enkelte farm.

Miljøgodkendelsen skal, for større svineproduktioner som Poldanors, hvile på princippet om anvendelse af "bedst tilgængelig teknologi" (BAT). Ud fra dette princip vil der i danske miljøgodkendelser ofte blive stillet vilkår om systematisk styring og kontrol af en række miljøforhold. Poldanor udfører i dag styring og kontrol af miljøforholdene, men Carl Bro anbefaler, at indsatsen systematiseres yderligere indenfor enkelte områder, som nærmere beskrevet i rapportens afsnit 2.8.

Øvrige vurderinger

Carl Bro er specielt blevet anmodet om at vurdere indholdet af to artikler med tilhørende fotos på www.3f.dk, hvori der angiveligt gives eksempler på, at Poldanor ikke lever op til danske miljøregler med henblik på opbevaring af gylle og et angiveligt fund af tomme medicinflasker. Carl Bro har, som beskrevet i bilag 1, gennemgået artikler og fotos, besøgt de omtalte lokaliteter samt interviewet Poldanors ledelse. På den baggrund konkluderer Carl Bro, at artikler og fotos ikke sandsynliggør, at Poldanor ikke lever op til danske miljøregler.

"Åbne gyllelaguner med halmtotter i Uniechowek" (påstand fra 3F)

I Danmark er det, under normale omstændigheder, tilladt at drive gylletanke af den viste type med flydelag. Der vil i så fald typisk være krav om, at der føres logbog over flydelagets tilstand (kontrol mindst én gang pr. måned) og at flydelaget gøres intakt senest 7 dage efter en mangelfuld overdækning er konstateret (Skov & Naturstyrelsen: "Logbog for beholdere med flydende husdyrgødning").

Det vurderes sammenfattende, at Poldanor har drevet gylletankene i Uniechowek i overensstemmelse med den danske lovgivning, idet der er ført løbende kontrol med flydelaget og reageret indenfor de 7 dage, som kræves i Danmark, når der er konstateret huller.

"Medicinflasker ved sø" (påstand fra 3F)

Der er formentlig tale om en redigeringsfejl, for søen på billederne ligger ikke i Dobrzyn, men nær Poldanors farm i Czarnowezy. Carl Bro besøgte farmen i Czarnowezy og søen 20. april 2005. Flaskerne var væk og Poldanor oplyste, at de havde samlet dem op og bortskaffet dem i uge 2 2005. Ifølge Poldanor er billederne således ikke taget i marts måned 2005, men formentlig i december 2004.

På samme sted ved søen som de viste flasker fandt Carl Bro emballagen fra medicin i pilleform med teksten "Fuchsooral" für Fuchse. Der er tale om vaccine til ræve mod rabies (hundegalskab).

Carl Bro vurderer sammenfattende, at det ikke er sandsynliggjort, at flaskerne stammer fra Poldanor.

Kritik af den første rapport

Carl Bros delrapport om Poldanor fra december 2004 blev ifølge www.3f.dk kritiseret af tre danske miljøinstitutioner. Carl Bro har kontaktet de tre institutioner jf. bilag 2, og vurderer på den baggrund ikke at der er grundlag for ændring af konklusionerne i delrapporten fra december 2004, idet alle tre institutioner har bekræftet, at de alene har udtalt sig generelt om danske forhold og ikke specifikt om Poldanor rapporten, som de ikke havde haft mulighed for at læse inden de udtalte sig.

For yderligere oplysninger: Vicedirektør Frank Norman Larsen – telefon 33 63 75 00

Hele rapporten kan down-loades fra www.ioe.dk

København, den 10. maj 2005